

การผลิตรายการสารคดีเพื่อการประชาสัมพันธ์ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

ในการดำเนินธุรกิจด้านการเงินการธนาคารนั้น ความศรัทธาและความเชื่อมั่นของลูกค้าหรือประชาชนที่มีต่อธนาคาร เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งความศรัทธาและความเชื่อมั่นนี้เป็นสิ่งที่จะต้องใช้เวลาและความพยายามและใช้เวลานานที่จะก่อให้เกิดขึ้นได้ และจะต้องรักษาให้มิอยู่ตลอดไปเพื่อรักษาลูกค้าหรือผู้ฝากเงินไว้ การที่จะทำให้ลูกค้าหรือประชาชนเกิดความสนใจนั้น นอกจากจะใช้วิธีการโฆษณาแล้ว การประชาสัมพันธ์ก็เป็นวิธีการสำคัญยิ่งอันหนึ่งที่ธนาคารนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความศรัทธาและความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้น

ในระยะแรก ๆ ของการบริการของธนาคารพาณิชย์นั้น มักจะเน้นติดต่อแต่ลูกค้ารายใหญ่ ๆ ต่อมาจึงได้พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ซึ่งมีฐานะค่านั่นเอง เป็นแหล่งเงินสำคัญซึ่งตนเหล่านั้นไม่สามารถถกคอบมได้เอง ถ้าธนาคารได้ช่วยเหลือให้ประชาชนเก็บออมเงินได้เองแล้วก็จะเกิดประโยชน์จากเงินเหล่านั้นอย่างมากมาย ธนาคารจึงหันมาให้ความสนใจกับผู้ที่มีรายได้น้อย โดยมีจุดมุ่งหมายให้ประชาชนได้รู้จักคุ้นเคยกับการประหยัด และยกยอการแนะนำบริการให้ประชาชนได้รับความสะดวกในทางเก็บออม เช่น การจัดให้มีการบริการการฝากเงินสะสมทรัพย์ในรูปแบบต่าง ๆ ขึ้นเป็นจำนวนมาก

การจัดบริการต่าง ๆ นั้นนอกจากจะใช้โฆษณาเป็นสื่อให้ประชาชนรับทราบแล้วยังใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ในการเสริมสร้างความเชื่อมั่นในการบริการของธนาคารอีกด้วย จะเห็นได้ว่า ธนาคารได้ทำทุกอย่างที่ปรับปรุงความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถาบันธนาคารกับประชาชน ไม่ว่าจะเป็นการให้ทุนการศึกษา การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม การทำบุญบำรุงพระศาสนา และการเอาใจใส่สารทุกข์ของประชาชน ธนาคารก็ได้บำเพ็ญประโยชน์เพื่อให้ประชาชนได้เกิดความเลื่อมใสศรัทธาและเกิดความนิยม

ธนาคาร กรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เป็นธนาคารพาณิชย์แห่งแรกของประเทศไทยที่ได้นำการประชาสัมพันธ์เข้ามาใช้ในการดำเนินธุรกิจด้านการเงินการธนาคาร เพราะได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการประชาสัมพันธ์ที่จะช่วยให้ประชาชนได้เข้าใจ และสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างธนาคารและประชาชน ในปัจจุบันนี้เราสามารถกล่าวได้ว่า ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สามารถสร้างรากฐานความมั่นคงทางฐานะการเงินและความเชื่อถือ ความไว้วางใจจนเป็นที่ยอมรับของประชาชนและมีภาพพจน์ที่ดีในสายตาของประชาชน

ธนาคาร กรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ได้ดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์ โดยใช้สื่อโทรทัศน์ในการโฆษณา เผยแพร่ข่าวสารและประชาสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดและสูงสุด แม้จะมีข้อจำกัดในเรื่องค่าใช้จ่ายที่สูงกว่าสื่อหรือเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์อื่น ๆ แต่เมื่อพิจารณาถึงอำนาจครอบคลุมของสื่อแล้วก็นับว่าคุ้มค่า

รายการสารคดีเพื่อการประชาสัมพันธ์ทางธนาคารได้ผลิตขึ้น ในปัจจุบันมี 3 รายการ คือ

- รายการสารคดี " เพื่อนคู่คิด "
- รายการสารคดี " มิตรคู่บ้าน "
- รายการสารคดี " หนึ่งในเรื่อง "

ทั้งนี้รายการ " เพื่อนคู่คิด " และ " หนึ่งในเรื่อง " ธนาคารได้มอบหมายให้บริษัท อิมเมจ แอนด์ มอนทาจ จำกัด เป็นผู้ผลิตรายการ ส่วนในรายการ " มิตรคู่บ้าน " นั้นบริษัท ซุปเปอร์ เด เป็นผู้ผลิต ซึ่งผู้เขียนได้เข้าปฏิบัติงานที่บริษัท อิมเมจ แอนด์ มอนทาจ จำกัด ทั้งนี้เนื้อหาในสารคดีฉบับนี้จะกล่าว เน้นหนักเนื้อหาของรายการ เพื่อนคู่คิดและรายการหนึ่งในเรื่อง เป็นหลัก

วัตถุประสงค์ในการผลิตรายการ

รายการ เพื่อนคู่คิดและรายการหนึ่งในเรื่อง เป็นรายการสารคดีทางโทรทัศน์ที่ผลิตขึ้น เพื่อความรู้จักความเข้าใจในข่าวสาร เรื่องราวและประโยชน์แก่ผู้ชมในทางต่าง ๆ เป็นการประชาสัมพันธ์ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ที่แสดงให้เห็นถึงความปรารถนาดีของทางธนาคารที่มีต่อประชาชน โดยมีจุดยืนตามคำขวัญของธนาคาร คือ " เพื่อนคู่คิด มิตรคู่บ้าน " แต่รายการหนึ่งในเรื่องนั้นจะมีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริม เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม เป็นหลักมากกว่า

กลุ่มเป้าหมาย

ในการทำการประชาสัมพันธ์ แม้ว่าจะเป็นการสื่อสารกับประชาชนโดยทั่วไปแล้ว แต่สถาบันก็จะต้องมีการระบุหรือมุ่ง เป็นกลุ่มประชาชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายกัยเพื่อให้การประชาสัมพันธ์โดยผลมากที่สุด สำหรับกลุ่มประชาชนเพื่อการประชาสัมพันธ์ของธนาคารกรุงเทพ นั้น ได้ระบุไว้ดังนี้

1. ผู้ถือหุ้น เป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อธนาคารมากที่สุด เป็นผู้ที่ร่วมทุนกับธนาคาร มี

การเข้าร่วมประชุมและแถลงนโยบายเกี่ยวกับเรื่องหุ้นของธนาคารทุก ๆ ปี

2. พ่อค้า นักธุรกิจ
3. บัญชาชน ผู้นำทางความคิด (พระภิกษุ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน)
4. เกษตรกร
5. กรรมกร (ผู้รับเงินเดือน)
6. ข้าราชการ
7. นิสิต นักศึกษา
8. แม่บ้าน
9. พนักงานธนาคาร

ธนาคารได้เล็งเห็นว่าสังคมในปัจจุบันควรช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เพื่อสมาชิกในสังคมจะได้อยู่ร่วมกันอย่างสันติ ซึ่งจะเป็นผลให้สังคมมีความเจริญแล้วย่อมจะส่งเสริมให้ธนาคารมีความมั่นคงด้วย ดังนั้นในการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ธนาคารจึงเป็นการส่งเสริมเพิ่มพูนความรู้ข่าวสารแก่ประชาชนรวมถึงศิษกรรม ประเพณี ศาสนาและกฎเกณฑ์ของสังคม โดยรายการสารคดี เพื่อนคู่คิดและหนึ่งในร้อย ได้เน้นกลุ่มเป้าหมายระดับกลางถึงระดับล่าง เช่น แม่บ้าน ผู้ที่เกษียณอายุ นิสิตนักศึกษา เป็นต้น ทั้งนี้กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว มีสัมพันธ์กับเวลาในการออกอากาศของรายการด้วย โดยเฉพาะรายการ เพื่อนคู่คิดนั้นออกอากาศในช่วงเวลากลางวัน เหมาะกับผู้ชมที่ใช้เวลาอยู่กับบ้านมีเวลาว่าง เมื่อดูรายการแล้วสามารถที่จะนำความรู้ไปปฏิบัติได้ อีกทั้งยังได้รับความเพลิดเพลิน ซึ่งจากการประเมินผลของฝ่ายประชาสัมพันธ์ปรากฏว่า ผู้ที่ติดตามกลับมาเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักนั่นเอง ส่วนรายการหนึ่งในร้อยมีกลุ่มเป้าหมายคือประชาชนทั่วไป เพราะเนื้อหาเหมาะกับคนเกือบทุกกลุ่ม ทุกระดับ

เนื้อหาของรายการ

รายการ เพื่อนคู่คิดและรายการหนึ่งในร้อย เป็นรายการสารคดีเหมือนกันแต่มีเนื้อหา รายการที่แตกต่างกัน

รายการ เพื่อนคู่คิดมีเนื้อหาเป็นสารคดีในลักษณะแนะวิธีที่สามารถปฏิบัติได้ การนำเสนอส่งเสริมตัวเอง โดยจะเป็นเรื่องราวรอบ ๆ ตัว สิ่งละอันพันละน้อย เป็นเรื่องใกล้ ๆ ที่ การประคองเรือเรื่องมือ เครื่องใช้ การทำประโยชน์ให้กับตัวเองและสุภาพอนามัย โดยในระยะ

โดยในระยะแรก ๆ นั้นเนื้อหาที่นำเสนอจะรวม ๆ กันไปหมด ต่อมาจึงเริ่มจัดเป็นหมวดหมู่
ได้ 3 หมวดคือ

- การประจักษ์
- คนไม้และสัตว์เลี้ยง
- นานาสาระ เพื่อคุณภาพชีวิต

จะเห็นได้ว่าการจัดหมวดหมู่นี้เป็นเนื้อหาที่ส่งเสริมความรู้ในเรื่องใกล้ตัวและชีวิต
ประจำวัน เหมาะสมกับชื่อรายการและคำขวัญของธนาคารคือ "เพื่อนคู่คิด มิตรคู่บ้าน" อีก
ทั้งยังตรงกับจุดประสงค์ที่จัดทำขึ้นเพื่อ เป็นสื่อสำหรับสมาชิกในครอบครัว โดยหัวใจสำคัญของ
รายการจะอยู่ที่ความประหยัด ไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย และยังเป็นโอกาสที่ดีสำหรับสมาชิกใน
ครอบครัวที่จะได้ทำงานร่วมกัน เป็นการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวให้แน่นแฟ้น เช่นตอน
การทำน้ำปรุง ตอนประโยชน์จากสมุนไพรจากไร่สวนผักและยางรถยนต์ ตอนไก่แจ้ ตอน
การเลือกหมอนหนุนศีรษะ เป็นต้น

เห็นว่าเนื้อหาของรายการได้ให้ประโยชน์ต่อคนดูเป็นอย่างมาก และเหมาะสมกับกลุ่ม
เป้าหมายเป็นอย่างดี และในช่วงเวลาออกอากาศนี้ทำให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น คือ
ช่อง 3 ที่เสนอวันจันทร์ อังคารและพุธ เวลาก่อนรายการได้การมัธยมศึกษาชั้นนี้ นับว่าเป็น
เวลาที่ค่อนข้างดี เพราะจะเข้าถึงกลุ่มผู้ชมที่บ้าน ครูอาจารย์ และนักเรียน

จากการที่ธนาคารกรุงเทพ ได้เสนอรายการเพื่อนคู่คิดเป็นระยะเวลาหนึ่งนั้น ปรากฏ
ว่าผู้ชมรายการได้ให้คำแนะนำกลับมาว่า น่าจะเพิ่มช่วงเวลาออกอากาศหรือเสนอรายการทาง
สถานีโทรทัศน์อื่นด้วย นอกจากจะเสนอทางช่อง 11 เพียงช่องเดียว ดังนั้นฝ่ายประชาสัมพันธ์
จึงพิจารณาขอเสนอถึงกล่าวและไต่ถามแผนงานราชการต่อสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ซึ่งก็ได้รับความ
ร่วมมือเป็นอย่างดี ดังนั้นรายการเพื่อนคู่คิดจึงได้ออกอากาศทางช่อง 3 ภายใต้ความร่วมมือ
ของธนาคารกรุงเทพและสถานีโทรทัศน์ช่อง 3

นอกจากนี้ ธนาคารกรุงเทพ ยังได้ผลิตรายการสารคดีอีกรายการหนึ่งควบคู่กันไป
กับรายการเพื่อนคู่คิด คือรายการมิตรคู่บ้านซึ่งผลิตโดยบริษัทฟูปเปอร์ เทค ออกอากาศในวัน
พฤหัสบดีและวันศุกร์ โดยเนื้อหาของรายการนี้เป็นการกระตุ้นเตือนจิตสำนึก ส่งเสริมศีลธรรม
จริยธรรม ระเบียบวินัย จิตใจที่ดีของคนในสังคม เพราะได้เล็งเห็นว่าสังคมในปัจจุบันขาด

ระเบียนวินัย น้ำใจมากขึ้น ถ้ามีการกระตุ้นเตือนให้ระลึกถึงสิ่งเหล่านี้คนเราก็จะมีแนวโน้มหันมาปฏิบัติในสิ่งที่ดีมากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งจิตใจที่มีศีลธรรม ความมีน้ำใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เหล่านี้เป็นต้น ล้วนเป็นลักษณะนิสัยของคนไทย นี้ก็ย่อมเป็นการส่งเสริมความเป็นไทย หรือศิลปวัฒนธรรมไทยประการหนึ่ง ชื่อรายการมित्रकुमानนี้ต้องระมัดระวังเป็นพิเศษในเรื่องของบทและภาพ เพราะเป็นการเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับนามธรรมและจิตใจอันเป็นเรื่องละเอียดอ่อนในบางตอนจึงต้องแก้ไขบทหรือภาพก็มี

จะเห็นได้ว่ารายการ เพื่อนคู่คิดและรายการมित्रकुमान เป็นรายการที่ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ผลิตขึ้นมา นั้น มีเนื้อหาสาระของรายการตรงกับคำขวัญของธนาคารที่ว่า "เพื่อนคู่คิด มิตรคู่บ้าน" คือ ใ้ให้ทั้งสาระความรู้ที่เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันแล้วยังสร้างสรรค์ให้เกิดจิตใจที่ดีงามอีกด้วย

สำหรับรายการหนึ่งในร้อยก็มี เนื้อหาสัมพันธ์กับชื่อของรายการ เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งแปลกใหม่หรือของเก่าที่มีค่าหายาก บุคคลที่น่าสนใจ ผู้ที่มีผลงานดีเด่น เช่น เสนอเรื่องราวของพเยาว์ พูนทรัพย์ แชมป์โลกชาวไทย โดยในระยะแรก ๆ ของรายการนั้นจะเสนอเรื่องของคนเป็นส่วนน้อย การนำเสนอในระยะนั้นก็เป็นการสลับกับการสัมภาษณ์ผู้ร่วมรายการ แต่ต่อมาได้เสนอเนื้อหากว้างมากขึ้น แต่ก็ยังอยู่ในขอบเขตของชื่อรายการคือ หนึ่งในร้อย เนื้อหาที่น่าสนใจมีทั้งเรื่องราวเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ เรื่องราวที่เป็นข่าวที่น่าสนใจหรือสิ่งต่าง ๆ ที่น่าสนใจ อาทิ ประเพณีวันสงกรานต์ เรื่องราวของกล้วยไม้ไทยที่ไม่มีชื่อในต่างแดน อาชีพพ่่าน้ำตาลที่แม่กลอง หรือแม่แก่เรื่องของพริตเม้นกัน

การ เปลี่ยนหรือ เพิ่มแรง เนื้อหาในการ เสนอของรายการหนึ่งในร้อยนั้นได้กระทำมาก่อนหน้าที่จะมีส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย ด้วยธนาคารได้เห็นถึงคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมอันเป็นมรดกอันล้ำค่าของชาติ และเป็นการปลุกฝังให้คนไทยรักษาสิ่งมีค่าเหล่านี้ไว้ เป็นของคู่บ้านคู่เมืองและเป็นของคนไทยตลอดไป และเมื่อมีส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมจึงเป็นโอกาสอันดีที่เนื้อหาของรายการหนึ่งในร้อยได้สนองตอบนโยบายของรัฐและเป็นประโยชน์ต่อสังคมยิ่งขึ้น

จะเห็นได้ว่าทั้งรายการ เพื่อนคู่คิด รายการมित्रकुमानและรายการหนึ่งในร้อยเป็นรายการสารคดีที่มีเนื้อหาสาระครอบคลุมเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของคนไทยเป็นอย่างยิ่ง และอำนวยความสะดวกทั้งในดารดำรงชีวิต การส่งเสริมจิตใจที่ดีงาม และการรักษา

ซึ่งคิดวันธรรมดาไทย นับว่าทั้ง 3 รายการ เป็นสื่ออย่างที่แสดงให้เห็นถึงความปรารถนาใจของ
ธนาคารที่มีต่อประชาชนและสังคมส่วนรวม สมกับที่เป็นทั้ง เพื่อนคู่คิดและเป็นมิตรคู่บ้าน

การทำเนิงาน

ลักษณะงานด้านการผลิตรายการนั้นเป็นงานที่ต้องการคนจำนวนมากมาร่วมมือสร้างสรรค์
งานชิ้นนั้นขึ้นมา กล่าวได้ว่าทีมงานเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้รายการนั้นสำเร็จไปได้ด้วยดี

สำหรับรายการ เพื่อนคู่คิดและรายการหนึ่งในรายนี้อยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายประ-
ชาสัมพันธ์ของธนาคารกรุงเทพ ซึ่งทางธนาคารได้จ้างบริษัทเอ็ม เมจ แอนท์ มอนทาจ จำกัด ผลิต
รายการให้ รายการ เพื่อนคู่คิด ทางบริษัทจะทำหน้าที่ตั้งแต่การหาข้อมูล เขียนบท ซึ่งมีนักเขียน
อิสระหรือที่เรียกว่า Freelance เขียนบทหรือสรุปเนื้อหาของแต่ละตอนว่าเป็นเรื่องของอะไร
ส่งให้ทางธนาคาร เลือก ต่อจากนั้นฝ่ายประชาสัมพันธ์ของธนาคารก็จะส่งกลับมาว่าจะผลิตตอน
ไหน ผู้เขียนบทตอนนั้นก็เขียนบท เสนอให้กับบริษัท เพื่อทำการผลิตต่อไป

สำหรับรายการหนึ่งในรายนี้นั้นฝ่ายประชาสัมพันธ์ของธนาคารจะ เลือกเฟ้น เรื่องที่น่าสนใจ
หรือสามารถโยงกับเรื่องที่เป็นข่าวที่คนทั่วไปสนใจ แล้วส่งให้ทางบริษัทพร้อมข้อมูลที่สามารถใช้
ประกอบการ เขียนบทส่วนหนึ่งซึ่งจะเป็นบทความจากนิตยสาร ข้อมูลจากเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ
ที่เหลือผู้เขียนบทก็ทำการบ้านเองแล้วจึง เขียนบทให้ผลิตรายการและต้องรอผ่านการตรวจแก้
อีกครั้งหนึ่ง

อักษรทุก
ขณะจรัสแสง ๗

ขั้นตอนการผลิตรายการ

การเตรียมงานก่อนการถ่ายทำ (Pre - Production)

การเตรียมงานก่อนการถ่ายทำเป็นขั้นตอนแรกที่มีความสำคัญในการผลิตรายการ ทีมงานจะต้องเตรียมงานให้พร้อมและสมบูรณ์มากที่สุดเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการถ่ายทำ และให้การผลิตรายการ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ทั้งยังช่วยให้ไม่เสียเวลาและงบประมาณเพิ่มขึ้น

- บทโทรทัศน์

รายการ เพื่อนคู่คิดและรายการหนึ่งในร้อยของชนาการกรุงเทพ มีผู้เขียนบทเป็นนักเขียนอิสระหรือที่เรียกว่า Freelance ส่งให้ทางบริษัทแต่จะอยู่ภายใต้การควบคุมหรือการพิจารณาของบริษัทและนายประสาสัมพันธ์ชนาการกรุงเทพ สำหรับจุดประสงค์ในการเขียนบทของทั้ง 2 รายการนั้นแตกต่างกันคือ รายการ เพื่อนคู่คิดจะเน้นเนื้อหาที่ผู้ชมสามารถนำความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวที่ทางรายการนำเสนอไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อตัวเองได้ เนื้อหาของบทแม้ว่าจะเป็นเรื่องที่เป็นวิชาการหรือหลักความรู้ แต่ก็สามารถนำเสนอได้ในรูปแบบกึ่งละครโดยอาจมีพิธีกร เบิกหัวเบิกท้ายรายการแต่ละตอนหรืออาจจะไม่มีก็ได้ ดังนั้น การเสนอรายการในรูปแบบกึ่งละครเช่นนี้ ผู้ชมจึงได้ทั้งสาระความรู้พร้อม ๆ กับความบันเทิง นับว่าเป็นการดึงดูดความสนใจ สร้างความน่าติดตามให้เกิดแก่ผู้ชมได้ เพราะส่วนใหญ่แล้วจะเป็นละครตลกเบาสมองที่สอดแทรกความรู้เข้าไปได้ง่าย

ส่วนรายการหนึ่งในร้อยนั้นเนื้อหาจะเสนอเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้ชมเข้าใจกระจ่างชัดขึ้น อาจจะเป็นเรื่องที่คนทั่วไปประสบพบเห็นทราบกันดีอยู่แล้ว แต่ผู้เขียนบทจะจับมุมมองที่แปลกใหม่ของเรื่องนั้น ๆ มาเป็นประเด็นที่น่าสนใจทำให้เรื่องราวที่ดูธรรมดาและอาจถูกมองข้ามไปกลายเป็นสิ่งที่ผู้ชมมีความน่าสนใจขึ้นมา ทั้งนี้ก็ต้องอาศัยความสามารถในการเขียนบทให้ผู้อ่านอารมณ์สละสลวย บทโทรทัศน์ของรายการหนึ่งในร้อยจึงมีสำนวนลีลาที่น่าสนใจ มีเนื้อหามากกว่า ภาษาที่ใช้สละสลวย ไม่ค่อยมีมุขตลกมากนัก อาจจะแทรกความคิดเห็น ความรู้สึกลงไปได้ซึ่งโดยภาพรวมแล้วรายการหนึ่งในร้อยจะเป็นรายการที่มีเนื้อหาสาระแน่นและประณีตกว่ารายการเพื่อนคู่คิด แต่ทั้งนี้เวลาของการเสนอที่ต่างกันกับผลตอบของทั้ง 2 รายการเพราะรายการหนึ่งในร้อยสามารถเสนอได้ถึง 30 นาที จึงเอื้ออำนวยต่อการสร้างสีสันของบทให้

สนใจใฝ่อยากกว่า

สำหรับเนื้อหาของรายการนั้น ผู้เขียนบทจะต้องเลือก เรื่องที่สอดคล้อง เหมาะสมกับ ลักษณะของรายการซึ่ง เนื้อหาของรายการ เพื่อนักศึกษามีขอบเขตกว้างและในบางตอนถ้าทางธนาคารต้องการเสนอคอนเทนต์ เรื่องใดก็จะส่งหัวข้อพร้อมข้อมูลมาให้เอง ส่วนรายการหนึ่งในร้อยทางธนาคารจะกำหนด พร้อมทั้งส่งข้อมูลมาให้บริษัทแล้วผู้เขียนบทก็จะถ่ายทอดออกมา เป็นบทโทรทัศน์ซึ่งบทของทั้ง 2 รายการนี้เป็นลักษณะรูปแบบบทแบบ Semi-Script ซึ่งจะบอกรายละเอียดไว้พอคร่าวๆ และเป็นที่เข้าใจในทีมงานและสำหรับโครงสร้างของบทก็มีลักษณะ เป็นรูปแบบเดียวกัน คือแบ่งเป็น 2 คอลัมน์ คือภาพและเสียง บทรายการ เพื่อนักศึกษาเป็น บทสารคดี กึ่งละครความยาวตอนละประมาณ 3 นาทีซึ่งถ้าเนื้อหายาวเกิน 1 ตอนก็สามารถเสนอหลายตอน ต่อเนื่องกันได้ บทโทรทัศน์ของรายการ เพื่อนักศึกษาส่วนใหญ่จะสร้างโครงเรื่องออกมาในลักษณะของละคร ถ่ายทอดแนวคิดหลักผ่านตัวละครให้ผู้ชมเข้าใจได้และได้รับความเพลิดเพลินไปพร้อมกัน ผู้เขียนบทจะต้องคำนึงถึงภาพที่จะถ่าย ทั้งแสดง และงบประมาณ เมื่อได้กำหนดโครงเรื่องที่ต้องการแล้วก็ใส่รายละเอียดโดยแบ่งเป็นคอลัมน์ซ้ายขวาคือภาพและเสียง บทแบบนี้ถ้ามีบทสนทนาที่จะต้องบอกความรู้สึก กิริยาท่าทางประกอบไว้ในบทด้วย ถึงแม้จะเป็นรายการสารคดีสั้น ๆ แต่บทของรายการ เพื่อนักศึกษาก่อนข้างละเอียด และภาพทุกภาพก็จะถูกตัดต่อให้ ภาพที่มีความหมายและสื่อถึง เนื้อหาได้โดยละเอียดและสมบูรณ์ที่สุด

ส่วนรายการหนึ่งในร้อยนี้เป็นรูปแบบของบทที่แบ่งเป็น 2 คอลัมน์เช่นกัน แต่การบอก ลักษณะภาพ ขนาดภาพ จะไม่เฉพาะเจาะจงมากนัก ซึ่งผู้กำกับหรือทากล่องจะพิจารณาตาม ความเหมาะสมอีกครั้งหนึ่ง ส่วนคำบรรยายนั้น เมื่อผ่านการตรวจสอบบทแล้วก็จะไม่เปลี่ยนแปลงอีก

เมื่อได้บทที่ค่อนข้างสมบูรณ์แล้วก็แจกจ่ายบทนี้ ๆ ให้กับทีมงานได้อ่าน ทำความเข้าใจ ถือเป็นหลักอันเดียวกัน และประชุมกันเพื่อ แยกสคริปต์

- การแยกสคริปต์ (Script Break Down)

การแยกสคริปต์ เป็นสิ่งสำคัญก่อนการถ่ายทำอย่างหนึ่ง เพราะ เป็นการป้องกันความผิดพลาดที่จะเกิดขึ้นได้ จะเป็นการกำหนดสิ่งต่าง ๆ ที่จะปรากฏในฉากแต่ละฉาก และเพื่อเป็นการจัด

ตารางการถ่ายทำด้วย เพราะจะช่วยไม่ให้ล้มถ่ายคอนไทน์ไปเพราะได้เรียงลำดับไว้แล้วและ เวลาถ่ายก็จะถ่ายตามไทน์แยกสกริปต์ไว้ และถ้ามีการ Insert ก็จะหมายถึงใส่ไว้ในที่

ในการประชุมแยกสกริปต์นี้ ทีมงานทุกคนจะต้องเข้าประชุมเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทและแผนงานการถ่ายทำ การแบ่งความรับผิดชอบโดยเข้าใจทั่วกันทุกคน

ในการทำ Script Break Down นั้น มักจะแยกสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1. สถานที่ถ่ายทำ Producer ซึ่งทำหน้าที่ผู้ประสานงานคอยดูแลพร็อพหรือที่แล้วก็จะพิจารณาว่าสมควรจะถ่ายทำที่ไหน ถ้าจะสามารถถ่ายคอนอื่น ๆ ได้หรือไม่ โดยส่วนใหญ่แล้วรายการ เพื่อนคู่คิดมักจะ Set ฉากถ่ายในบริษัทนั่นเอง (เพราะบริษัทจะไม่กำหนดสถานที่ที่ใหญ่โตเกินไป) เพราะมีลักษณะและมุมต่าง ๆ เหมาะแก่การถ่ายทำเป็นฉาก เนื่องจากเป็นลักษณะกิ่งบ้านกิ่งบริษัทและยังมีสตูดิโออีกด้วย ดังนั้นในการถ่ายทำบางคอนจึงเป็นการประหยัดงบประมาณไปได้มาก แต่ถ้าเนื้อเรื่องจำเป็นต้องทำนอกสถานที่ Producer จะเป็นผู้ที่ติดต่อเจ้าของสถานที่ไว้ล่วงหน้า หรือถ้าเป็นที่สาธารณะก็จะศึกษาเกี่ยวกับการขออนุญาตถ่ายทำ และแจ้งให้ทีมงานทราบตรงกัน นอกจากการถ่ายฉากต่าง ๆ แล้ว ยังมีการถ่ายพิกเจอร์ด้วยซึ่งก็ถ่ายที่บริษัทหรือสถานที่ที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง เปลี่ยนแปลงใหญ่แปลกใหม่ไม่ซ้ำซากจำเจทุกคอน

สำหรับรายการหนึ่งในรายนั้น เป็นที่แน่นอนว่าจะต้องถ่ายทุกในสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาเรื่องราวจริง ๆ Producer จะทำหน้าที่ติดต่อขอไปถ่ายทำและวางแผนกำหนดการถ่ายทำ ในการถ่ายพิกเจอร์นั้น รายการหนึ่งในรายนั้นจะมีช่วงพิกเจอร์ 3 ช่วง คือช่วงเปิดรายการ ช่วงกลาง และช่วงปิดท้ายรายการ และมักจะถ่ายพิกเจอร์ในสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาเลย หรืออาจจะขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและสะดวกในกรณีที่ไม่ถ่ายทำต่างจังหวัดนั้น ผู้เขียนบทจะเดินทางไปสำรวจข้อมูลล่วงหน้าแล้วจึงเขียนบทเพื่อให้ข้อเท็จจริงมากที่สุด และบางครั้งทีมงานก็ต้องไปทำการ Pre-Production พร้อม ๆ กับการถ่ายทำยังสถานที่นั้น ๆ เลย

2. อุปกรณ์ประกอบฉาก ทีมงานจะช่วยกันพิจารณาว่าการถ่ายทำคอนนั้น ๆ ต้องใช้ อะไรประกอบฉากบ้าง ต้องติดต่อขอเช่า ต้องใช้ซื้อหรือสามารถทำเองได้ สำหรับรายการ เพื่อนคู่คิดนั้น ถ้า Set ฉากในบริษัทก็มักจะใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในบริษัทนั่นเอง แต่รายการหนึ่งในรายนั้นมักเป็นเรื่องราวที่เป็นสารคดีที่สามารถไปถ่ายทำในสถานที่จริง จึงอาจไม่มีปัญหาในเรื่องอุปกรณ์ประกอบฉาก นอกจากการ Set สิ่งต่าง ๆ ที่จะปรากฏในภาพ

ให้มีความหมาย มีศิลปะและมีความสมจริง

3. อุปกรณ์ทางเทคนิค ส่วนใหญ่จะเป็นอุปกรณ์ที่ใช้กันอยู่เป็นประจำ . ซึ่งผู้รับผิดชอบจะทราบอยู่แล้วว่าจะใช้อะไรบางอย่างนอกจากตอนที่ต้องการอุปกรณ์ใดเป็นพิเศษ ก็จะมีการแจ้งให้ทราบกัน

4. ตัวแสดง จดพิจารณาว่ามีนักแสดงกี่คน เพศ วัย บุคลิก ลักษณะ การแต่งกายอย่างไร ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะมีไม่มากไปกว่า 5 คน ทางบริษัทจะมีเมคเลจลิ่งจัดหาตัวแสดงหลักให้ และบางครั้งก็ใช้สมาชิกในบริษัทเป็นผู้แสดงเอง แต่รายการหนึ่งในรอยไม้ไค้เป็นบทกึ่งละคร จึงไม่ค่อยใช้ตัวแสดงจะมีเพียงพิธีกร และอาจมีการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องหรือมีผู้ร่วมรายการบ้าง

- การกำหนดงบประมาณ

การกำหนดงบประมาณเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงาน Producer จะต้องคำนวณค่าใช้จ่ายอย่างรอบคอบและจริงไม่หือค่าใช้จ่ายสูงเกินกว่าที่ขังบไว้

- การเตรียมงานในรายละเอียด

ในขั้นตอนนี้ เป็นการ Confirm เพื่อความแน่นอน ทั้งสถานที่ถ่ายทำ การสำรวจมุมกล้อง ภาพ แสง ฉาก ฯลฯ ให้พร้อมสำหรับการถ่ายทำมากที่สุด ความพร้อมของรายละเอียดต่าง ๆ หรือการเตรียมงานที่ถี่ถ้วนจะทำให้การปฏิบัติงานออกมาได้สนิทที่เสนอ และถ้ามีปัญหาเฉพาะหน้าเกิดขึ้นก็สามารถหาทางแก้ไขได้ทันทันที

การถ่ายทำ (Production)

ดังที่เ้ก่กล่าวมาแล้วว่า ถ้าการเตรียมความพร้อมก่อนการถ่ายทำสามารถกระทำได้ดีและสมบูรณ์เท่าไร ในขั้นตอนการถ่ายทำก็จะเกิดปัญหาขึ้นน้อยเท่านั้น ในขั้นนี้ผู้ที่มีความหมายมากที่สุดคือผู้กำกับนั่นเอง ผู้กำกับจะเป็นผู้ควบคุมการทำงานในการผลิตรายการทุกขั้นตอน ดังนั้นผู้กำกับจึงควมเป็นผู้ที่มีความรู้ทั้งเกี่ยวกับการผลิตรายการและงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกัน เพื่อนำมาใช้สร้างสรรค์งาน ผู้กำกับจะเป็นผู้ประสานในทีมงานให้งานดำเนินไปตามแผนที่วางไว้ และ

ถ้ามีปัญหาเกิดขึ้นก็จะเป็นผู้นำในการแก้ไขสถานการณ์ในขั้นตอนนี้ ผู้กำกับ ตากล้อง และผู้เขียนบทอาจจะต้องทำงานกันอย่างใกล้ชิดเพื่อให้ได้ภาพที่ดีที่สุด

รายการ เพื่อนคู่คิคนั้น เป็นสารคดีสั้น ๆ จึงใช้ทีมงานไม่มากนักเพียง 1 คนเท่านั้น คือ Producer ตากล้อง ช่างไฟ และคนขับรถ ซึ่งนอกจากทุกคนจะรับผิดชอบหน้าที่ของแต่ละคนแล้วยังช่วยเหลือกันและกัน การมีทีมงานเพียงไม่กี่คนจึงมีความสะดวกรวดเร็วในการตัดสินใจและการเคลื่อนย้าย นับว่าทีมงานของรายการ เพื่อนคู่คิคนั้นก็พอเหมาะกะขนาดของรายการ

ส่วนรายการหนึ่งในร้อย ขนาดของทีมงานก็มากกว่าเพียงไม่กี่คน ซึ่งบางครั้งก็ต้องแบ่งคนไปช่วยงานในเขตของบริษัท แต่ก็สามารถถ่ายทำเสร็จไปคีย์ดี เพราะมีการวางแผนงานไว้พร้อมอยู่แล้ว

กระบวนการหลังการถ่ายทำ (Post - Production)

กระบวนการหลังการถ่ายทำนี้ หากจะกล่าวแล้วนั้นก็คือ งานการที่ตนเองเป็นหลักใหญ่ตนเอง ซึ่งการตัดคั่นนั้นก็หมายถึง การเลือก shot ที่ผู้กำกับคิดว่าดีที่สุดออกมาเพื่อให้ภาพนั้น ๆ ออกเรื่อง รวบรวมแล้วทำ shot ต่าง ๆ ที่เลือกแล้วมาล้ากับภาพตามบท

ผู้กำกับจะต้องศึกษาบทให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ อาจจะมีคนสรุปคุยกับผู้เขียนบทก่อน จะต้องทราบว่าผู้เขียนบทมีจุดประสงค์อย่างไรในการเขียนบทในตอนนั้น ๆ และต้องดูภาพที่ถ่ายมาทั้งหมดว่ามีภาพอะไรบ้าง เพื่อจะได้เลือกภาพที่ดีที่สุดสำหรับรายการสารคดีลักษณะนี้ การที่ตนเองนับว่าสามารถช่วยให้รายการมีความกระชับ น่าดู น่าสนใจมากขึ้น ในด้านศิลปะก็จะทำให้ดูชมเกิดปฏิกิริยาโต้ตอบและสามารถเข้าใจเหตุการณ์ที่น่าสนใจได้อย่างถูกต้อง สำหรับเทปที่ใช้ก็จะต้องประกอบด้วย

1. เทปไตเติ้ลรายการและมีไตเติ้ลรายการ
2. เทปถ่ายใช้ในการทิ้งหัวเทป จะมีคิวตัวเลขขึ้น
3. เทปบันทึกการถ่ายทำไปถ่ายทำมา
4. เทปสต็อกภาพที่สามารถเลือกภาพที่เนื้อหาเกี่ยวข้องกับ Insert ให้ได้ภาพที่

สื่อความหมายที่ชัดเจน¹

1 คมสัน ๑ ต่อ เขียวาสนา , ลักษณะการผลิตและนำเสนอรายการสารคดีทางโทรทัศน์ , สารนิพนธ์ คณะวารสารศาสตร์ 2533 .

ในการคัดเลือกรายการ เพื่อนักศึกษาแต่ละคนจะเป็นการคัดเลือกใจของเจ้าหน้าที่คัดเลือกเอง โดย Producer และ ตากล้องของรายการจะไม่ได้เข้าร่วมเลือกภาพในขณะคัดเลือกด้วย ซึ่งจะเป็นปัญหาในเรื่องภาพที่ผิดไปจากคำบรรยาย ส่วนรายการหนึ่งในร้อยทั้ง Producers และ ตากล้อง จะดูแลการคัดเลือกอย่างใกล้ชิด แต่เจ้าหน้าที่คัดเลือกก็ยังมีอิสระในการใช้เทคนิคในการคัดเลือกเช่นกัน เพราะฉะนั้นจึงเห็นได้ว่ารายการหนึ่งในร้อยจะมีความประณีตในการผลิตมากกว่ารายการเพื่อนักศึกษา

เมื่อการคัดเลือกเสร็จสิ้นแล้วและรายการออกอากาศสมบูรณ์ที่สุด ผู้รับผิดชอบจากธนาคารจะเป็นผู้ตรวจสอบความเรียบร้อยเป็นลำดับสุดท้ายถ้าไม่มีการแก้ไข เปลี่ยนแปลงใด ๆ ก็จะต้องลงแหล่งให้ฝ่ายประชาสัมพันธ์ของธนาคาร เก็บไว้ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะไม่ค่อยมีปัญหาเพราะจะมีการตรวจแก้ไขบทและการปรับภาพหรือในรายละเอียดต่าง ๆ ระหว่างธนาคารและทีมงานของบริษัทก่อนข้างละ เจ็ดตอนเป็นที่พอใจของทั้ง 2 ฝ่าย

แต่ในกรณีที่ต้องมีการแก้ไขบางทีก็ไม่มีปัญหาเพราะในการถ่ายทำทั้งรายการหนึ่งในร้อยและเพื่อนักศึกษา ตากล้องมักจะถ่ายเก็บฉาก ภาพต่าง ๆ ไว้เพื่อการแก้ไขเพิ่มเติมและรีลอกภาพได้ในหลาย ๆ มุมอยู่แล้ว อีกทั้งยังมีภาพในเทปสต็อกที่สามารถนำมาใช้ได้อีกด้วย

ชำนาญการหอสมุด

- เสียงบรรยาย

เสียงบรรยาย เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของรายการสารคดีเพราะ เป็นตัวบอกเล่า หรืออธิบายสิ่งต่าง ๆ แก่ผู้ชมให้เข้าใจเรื่องราวหรือภาพที่ถ่ายทอดได้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ การให้เสียงบรรยายจำเป็นจะต้องใช้ความรู้ความชำนาญอย่างมากเช่นกัน เพื่อจะได้สัมฤทธิ์ผลที่ดีคือ

1. เพิ่มความสัมฤทธิ์ผลให้กับภาพทางการสื่อสาร
2. ประสานเคาะโครงเรื่องให้กระชับ
3. สร้างมุมมองที่กระจ่างชัดให้เหมาะสม
4. นำข่าวสารที่จำเป็นไม่ปรากฏบนภาพ¹

เสียงบรรยายนอกจากจะหมายความถึงเสียงพูดตามบทแล้ว ยังรวมถึงเสียงดนตรีที่มาประกอบเข้าด้วยกันด้วย ทั้ง 2 สิ่งจะช่วยสนับสนุนสร้างลีลาและสีสันให้เนื้อหามีความน่าสนใจมากขึ้นเป็นการดึงดูดให้ผู้ชมติดตามและไม่เบื่อ

สำหรับการให้เสียงบรรยายในรายการ เพื่อนคู่คิดนั้นใช้เสียงของเจ้าหน้าที่ธนาคารเอง คือ คุณอัจฉรา นววงศ์และ คุณศรีส ต่อเนื่องซึ่งเป็นพิธีกรของรายการด้วย ทั้ง 2 ท่านเป็นผู้มีประสบการณ์และความชำนาญในการให้เสียงบรรยายเป็นอย่างดีจึงไม่เกิดปัญหาต่ออย่างไร

และกรณีที่น่าเสียด เป็นบทละครที่มีบทสนทนาของตัวละครก็จะมีการอัดเสียงผู้แสดงไปพร้อมกับการแสดงเลย นอกจากนี้ยังมีการให้ดนตรีประกอบกับกิริยาท่าทางของตัวละคร เช่น อาการตกใจ อาการหน้าแตก เป็นต้น

สำหรับรายการหนึ่งในรายนี้นี้มีทั้งผู้บรรยายที่เป็นเจ้าหน้าที่ธนาคารเองและอาจารย์ผู้บรรยายมืออาชีพให้ หรือในบางกรณีก็มีการใช้ทีมงานในบริษัทบรรยายก็มีซึ่งก็ไม่มีปัญหาต่ออย่างไร เพราะล้วนแต่เป็นผู้มีความชำนาญงานจึงออกมามีคุณภาพดี

1 คมสัน ต่อเติมวาสนา , อ่างแล้ว .